

Divorzju u separazzjoni legali

L-Irlanda ta' fuq

Il-kontenut ipprovdut minn

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

1 X'inhuma l-kundizzjonijiet għall-ksib ta' divorzju?

Fl-Irlanda ta' Fuq il-ligi dwar id-divorzju hija stabbilita fil-*Matrimonial Causes (Northern Ireland) Order 1978* (iktar 'il quddiem "l-Ordni tal-1978").

Ir-raġel jew il-mara jista' jikseb id-divorzju bil-preżentazzjoni ta' talba bil-miktub (imsejha *petition*) quddiem il-qorti. Il-persuna li tapplika għad-divorzju tissejjaħ petizzjonant u l-parti l-oħra tissejjaħ l-intimat. Il-petizzjonant irid jipprova li ż-żwieġ tkisser irrimedjabbilment u jipprovdi evidenza ta' wieħed minn ħames fatti (ara l-mistoqsija 2 hawn taħt). Il-*petition* għal divorzju ma tistax tiġi ppreżentata matul l-ewwel sentejn taż-żwieġ. Madankollu, l-evidenza minn dak il-perjodu ta' sentejn tista' tintuża bħala prova li ż-żwieġ tkisser irrimedjabbilment.

2 X'inhuma r-raġunijiet għal divorzju?

L-uniku bażi għal divorzju hija l-ħsara irrimedjabbli taż-żwieġ. B'mod ġenerali, sabiex jiġi ppruvat li ż-żwieġ tkisser irrimedjabbilment il-petizzjonant għandu jstabbilixxi wieħed jew aktar minn dawn il-fatti li ġejjin:

Li l-intimat wettaq adulterju. Dan il-fatt ma jistax jiġi invokat jekk, wara li l-petizzjonant isir jaf bl-adulterju, huwa jibqa' jgħix mal-intimat għal perjodu li jaqbeż, jew perjodi flimkien ta' aktar minn 6 xhur;

- li l-intimat kien aġixxa b'mod li l-petizzjonant ma jistax ikun raġonevolment mistenni li jkompli jgħix miegħu jew magħha. Dan il-fatt ma jistax jiġi invokat jekk il-partijiet komplew jgħixu flimkien għal 6 xhur jew aktar wara l-aħħar incident ta' mġiba mhux raġonevoli;
- li l-intimat kien abbanduna l-applikant għal perjodu kontinwu ta' sentejn immedjatament qabel il-preżentazzjoni ta' din il-*petition*;
- li l-partijiet għexu separati minn xulxin għal perjodu kontinwu ta' sentejn immedjatament qabel il-preżentazzjoni tal-*petition* u l-intimat taqbel mal-għoti ta' divorzju;
- li l-partijiet kienu għexu separati għal perjodu kontinwu ta' ħames snin immedjatament qabel il-preżentazzjoni ta' din il-*petition*; Il-kunsens tal-intimat mhuwiex meħtieġ u huwa jista' jopponi divorzju abbażi li dan jirriżulta fi tbatija finanzjarja jew ta' xort' oħra gravi.

Fil-kunsiderazzjoni dwar jekk l-intimat ikun abbanduna l-petizzjonant jew jekk il-partijiet għexux separatament għal perjodu kontinwu, ma jittieħdx inkunsiderazzjoni kull perjodu (ta' mhux aktar minn 6 xhur b'kollox) li l-partijiet ikunu reġgħu bdew jgħixu flimkien. Madankollu, kull perjodu tali ma jgħoddx bħala parti mill-perjodu ta' diżerzjoni jew separazzjoni.

Jekk il-qorti tkun konvinta fuq l-evidenza li ż-żwieġ tkisser irrimedjabbilment, hija tagħti *decree nisi* (l-ordni tal-qorti li jwassal għal divorzju).

Il-proċess għad-divorzju jintemm meta d-*decree nisi* jsir definittiv. It-talba sabiex id-*decree nisi* jsir definittiv tista' ssir sitt ġimgħat u ġurnata wara d-data tad-*decree nisi*. Jekk ma tkunx saret talba fi żmien 12-il xahar mid-*decree nisi*, il-petizzjonant jista' jintalab li jippreżenta dikjarazzjoni taħt ġurament (*affidavit*) li jispjega dan id-dewmien.

F'ċerti ċirkostanzi, l-intimat jista' jitlob li din id-deċiżjoni issir definittiva. Il-partijiet ma jistgħux jiżżewġu mill-ġdid sakemm ma jkunu ingħataw deċiżjonidefinittiva.

3 X'inhuma l-konsegwenzi legali ta' divorzju f'dak li jirrigwarda:

3.1 ir-relazzjonijiet personali bejn il-konjuġi (pereżempju l-kunjom)?

Ma hemmx regoli partikolari li jirregolaw ir-relazzjonijiet wara d-divorzju. Madankollu, il-partijiet ma jkunux mistennija aktar li jgħixu flimkien u, jekk il-mara adottat il-kunjom ta' żewġha, hija tista' tiddeċiedi li teqleb lura għall-kunjom ta' meta kienet xebba.

3.2 il-qsim tal-proprjetà tal-konjuġi

L-Ordni tal-1978 jinkludi dispożizzjonijiet b'firxa wiesgħa li jippermettu lill-qorti li tittratta l-proprjetà tal-partijiet u tirregola l-arranġamenti finanzjarji tagħhom, kemm f'relazzjoni ma' xulxin jew mat-tfal tal-familja.

Il-qorti tista', meta tagħti deċiżjoni ta' divorzju, jew wara, tagħmel waħda jew aktar minn dawn li ġejjin:

- tordna f'ħlasijiet perjodiċi;
- tordna l-ħlas ta' somma f'daqqa;
- tordna t-tqassim tal-beni;
- tordna l-qsim ta' drittijiet tal-pensjoni jew l-allokazzjoni ta' fondi tal-pensjoni.

Qabel ma toħroġ ordni, il-qorti tiegħu inkunsiderazzjoni ċ-ċirkostanzi kollha tal-każ. Madankollu, l-ewwel kunsiderazzjoni tagħha jkun il-benesseri ta' kull wild tal-familja ta' inqas minn 18-il sena.

3.3 it-tfal minorenni tal-konjuġi

Wara d-divorzju, iż-żewġ ġenituri jkomplu jeżerċitaw is-setgħa tal-ġenituri għall-uliedhom li jirriżultaw miż-żwieġ u jkollhom id-dmir ta' manteniment tal-ulied minuri tal-familja.

Jekk hemm tifel jew tifla minorenni (taħt is-16-il sena) jew tifel/tifla ta' aktar minn 16 li qedha tistudja jew qedha titħarreg għal kummerċ, professjoni jew vokazzjoni, il-petizzjonant għandu jimla formolarju (M4) li jindika l-arranġamenti għal dan il-wild. Il-formolarju jinkoraġġixxi lill-partijiet biex jiftehmu dwar l-edukazzjoni tal-minuri u l-futur tiegħu. Madankollu, jekk ma jkunx jista' jintlaħaq ftehim, l-intimat ikollu l-opportunità li jikkummenta dwar l-arranġamenti proposti u l-qorti tista' teżerċita s-setgħat tagħha skont il-liġi tal-1995 dwar it-tfal [*Children (Northern Ireland) Order 1995*], pereżempju biex tiġi stabbilita r-residenza tal-minuri.

3.4 l-obbligu ta' f'ħlas tal-manteniment lill-konjuġi l-ieħor?

Id-dmir ta' manutenzjoni lejn il-konjuġi l-ieħor jispicċa f'divorzju, sakemm il-qorti ma tagħtix ordni ta' f'ħlas jew tordna d-diviżjoni/l-likwidazzjoni tal-beni.

4 F'termini prattiċi, xi jfisser it-terminu legali "separazzjoni ġudizzjarja"?

Tista' tiġi pprezentata *petition* għal separazzjoni ġudizzjarja jekk iż-żwieġ ikun spicċa iżda, għal xi raġuni jew oħra, il-petizzjonant ma jridx jikseb divorzju. Jekk il-petizzjonant jikseb deċiżjoni ta' separazzjoni legali mhuwiex meħtieġ jibqa' jgħix mal-konjuġi tiegħu. Madankollu, ma jkunx jista' jerġa' jiżżewwieg. Huwa possibbli li wieħed jagħmel rikors għal divorzju wara li tkun ingħatat deċiżjoni ta' separazzjoni legali.

5 X'inhuma l-kundizzjonijiet għal separazzjoni ġudizzjarja?

Fuq il-prezentazzjoni ta' rikors għal separazzjoni ġudizzjarja, mhemmx bżonn li wieħed juri li ż-żwieġ tkisser irrimedjabbilment.

6 X'inhuma l-konsegwenzi legali ta' separazzjoni ġudizzjarja?

Il-konjuġi ma jkunux mistennija li jgħixu flimkien. Meta deċiżjoni ta' separazzjoni legali tkun fis-seħħ u wieħed

mill-konjuġi jmut mingħajr ma jkun għamel testment (*ab intestato*), il-proprjetà tiegħu titqassam bħallikieku l-konjuġi l-ieħor kien diġà miet u kull benefiċċju li huwa kien jirċievi jintilef. F'dak li għandu x'jaqsam mad-diviżjoni/mal-likwidazzjoni ta' beni, il-kompetenzi tal-qorti huma ġeneralment l-istess dwar is-separazzjoni legali għal dawk tad-divorzju. Madankollu, il-qorti ma tistax tordna l-qsim ta' drittijiet tal-pensjoni.

7 Fil-prattika, xi jfisser it-terminu "annullament taż-żwieġ"?

Jingħata digriet ta' nullità jekk il-petizzjonant jipprova li ż-żwieġ huwa null jew annullabbli. Żwieġ null huwa wieħed li qatt ma kellu jiġi ċċelebrat u li huwa meqjus bħala li qatt ma kellu status legali. Żwieġ annullabbli huwa rikonoxxut u jkompli sakemm jiġi annullat.

8 X'inhuma l-kundizzjonijiet biex jingħata annullament taż-żwieġ?

Iż-żwieġ huwa null u invalidu jekk wieħed mill-fatti li ġejjin jiġi ppruvat:

- il-partijiet għandhom rabta ta' parantela viċina wisq;
- wieħed mill-partijiet għandu inqas minn sittax-il sena;
- iż-żwieġ ma ġiex iċċelebrat skont il-formalitajiet neċessarji;
- fil-mument taż-żwieġ, waħda mill-partijiet kienet diġà miżżewġa legalment;
- il-konjuġi mhumiex ta' sess differenti (raġel u mara);
- fil-każ ta' żwieġ poligamu konkluz barra mill-Irlanda ta' Fuq, wieħed mill-konjuġi kien residenti fl-Irlanda ta' Fuq fil-mument taż-żwieġ.

Iż-żwieġ huwa annullabbli jekk wieħed mill-fatti li ġejjin jiġi ppruvat:

- ma ġiex ikkunsmat minħabba l-inkapaċità ta' wieħed mill-konjuġi;
- wieħed mill-konjuġi jkun irrifjuta li jikkunsmah;
- wieħed mill-konjuġi ma tax validament il-kunsens tiegħu għaž-żwieġ (pereżempju minħabba li kien taħt pressjoni u kien sfurzat jaċċetta ż-żwieġ jew kien żbalja dwar in-natura taċ-ċerimonja);
- fid-data taż-żwieġ, wieħed mill-konjuġi kien qiegħed isofri minn mard mentali;
- fid-data taż-żwieġ, wieħed mill-konjuġi kien qiegħed isofri minn mard sesswalment trażmissibbli;
- fid-data taż-żwieġ, il-mara kienet tqila minn raġel differenti minn żewġha.

Talba għal annullament ibbażata fuq wieħed mill-aħħar erba' motivi għandha tiġi pprezentata fi żmien tliet snin taż-żwieġ. Madankollu, il-qorti tista', f'ċerti ċirkustanzi, tippermetti perjodu ta' żmien supplementarju.

Jekk it-talba hija bbażata fuq l-aħħar żewġ motivi, il-petizzjonant ikollu jipprova li, fil-mument taż-żwieġ, huwa ma kienx konxju bil-mard jew bit-qala.

Il-qorti ma tannullax żwieġ annullabbli jekk l-intimat juri:

- li l-petizzjonant kien jaf li ż-żwieġ seta' jiġi annullat, iżda aġixxa b'tali mod li ta lil-parti l-oħra x'taħseb b'mod raġonevoli li ma kienx ħa jitlob l-annullament; kif ukoll
- li l-annullament ma kienx korrett.

9 X'inhuma l-konsegwenzi legali ta' annullament taż-żwieġ?

Żwieġ null huwa assolutament bla effett u jitqies bħallikieku qatt ma eżista. Jekk żwieġ ikun annullabbli jitqies bħala invalidu mid-data li fiha d-deċiżjoni ta'annullament issir definittiva.

10 Hemm mezzi alternattivi mhux ġudizzjarji biex jissolvew il-kwistjonijiet relatati mad-divorzju mingħajr il-bżonn ta' rikors il-qorti?

Hemm għadd ta' aġenziji fl-Irlanda ta' Fuq li jipprovdu servizzi ta' medjazzjoni (pereżempju Relate). Il-medjazzjoni tista' tgħinek bil-prattikalitajiet ta' divorzju, inklużi l-arranġamenti finanzjarji u l-kwistjonijiet parentali.

11 Fejn għandi nipprezenta r-rikors (petizzjoni) tiegħi għal divorzju/separazzjoni ġudizzjarja/annullament taż-żwieġ? Liema formalitajiet għandhom jiġiharsu u liema dokumenti għandi nehmeż mar-rikors tiegħi?

Il-petizzjonijiet għal divorzju, separazzjoni ġudizzjarja jew annullament ta' żwieġ jistgħu jiġu pprezentati quddiem il-*High Court* jew qorti tal-kontea għad-divorzju (*county court*). Madankollu, jekk l-intimat jirrispondi għal petizzjoni mressqa f'qorti tal-kontea, il-kwistjoni tiġi rrinvijata lill-*High Court*.

L-indirizzi u n-numri tat-telefown tal-qrati huma disponibbli fuq is-sit web tas-[Servizz Ġudizzjarju tal-Irlanda ta' Fuq](#) (*Northern Ireland Courts and Tribunals Service*).

Sabiex jinbdeu il-proċeduri, inti trid tibgħat sett ta' formularji lill-qorti rilevanti flimkien ma':

- l-att originali taż-żwieġ tiegħek (mhux fotokopja), akkumpanjat minn traduzzjoni attestata u affidavit legali jekk iż-żwieġ sar barra mill-Irlanda ta' Fuq;
- l-att originali tat-twelid ta' kull tifel/tifla tal-familja taħt l-età ta' 18-il sena (dan għandu jkun f'forma twila, li jstabbilixxi d-dettalji kollha tal-ġenituri u l-wild);
- kopja ta' kull ordni tal-qorti msemmi fil-petizzjoni;
- il-kopja originali, flimkien ma' żewġ kopji, ta' kull ftehim (pereż. finanzjarju) li għandu jsir ordni tal-qorti; kif ukoll
- il-miżata tal-qorti (ir-registru jkun jista' jagħti informazzjoni dwar il-miżata attwali).

Ir-registru jkun jista' jipprovdi kopji tal-formularji u jispjega kif jistgħu jiġu mimlija. Madankollu, il-persunal tar-registru ma jistax jagħti pariri legali jew jgħidlek x'għandu jingħad.

12 Nista' ningħata għajnuna legali biex inkopri l-ispejjeż tal-proċedura?

Inti intitolat li tapplika għall-għajnuna legali. Madankollu, l-għoti ta' assistenza finanzjarja prevista (jekk applikabbli) huwa suġġett għal valutazzjoni tal-mezzi finanzjarji. Anki jekk inti tiġi rikonoxxut bħala finanzjarjament eliġibbli, jista' jkollok tagħmel kontribuzzjoni finanzjarja lejn l-ispejjeż. Bi ftehim, din il-kontribuzzjoni tista' titħallas lura lid-Dipartiment tal-Għajnuna Legali (*Legal Aid Department*) fuq perjodu ta' żmien. Minbarra l-kriterji ta' eliġibbiltà finanzjarja inti trid tissodisfa wkoll it-test tal-merti, jiġifieri għandu jkun hemm raġunijiet raġonevoli għall-bidu tal-proċeduri, jew għad-difiża tiegħek fil-proċeduri u jrid ikun raġonevoli li tingħata l-għajnuna legali.

13 Huwa possibbli li decizjoni relatata ma' divorzju/separazzjoni ġudizzjarja/annullament taż-żwieġ tiġi appellata?

Decizjoni definittiva għall-ħall jew l-annullament taż-żwieġ ma tistax tiġi appellata jekk il-parti leża kellha l-possibbiltà li tappella mid-*decree nisi*, iżda ma għamlitx dan. Barra minn dan, ma jistax isir appell minn decizjoni mogħtija bil-kunsens tal-partijiet ħlief bl-approvazzjoni tal-imħallef. Il-qorti tal-appell għandha firxa ta' setgħat għad-dispożizzjoni tagħha u tista' tikkonferma, tannulla jew timmodifika d-decizjoni mogħtija fl-ewwel istanza.

14 X'għandi nagħmel biex decizjoni dwar divorzju/separazzjoni ġudizzjarja/annullament taż-żwieġ mogħtija minn qorti fi Stat Membru ieħor tiġi rikonoxxuta f'dan l-Istat Membru?

Ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1347/2000 tad-29 ta' Mejju 2000 ("ir-Regolament") jipprevedi li decizjoni dwar divorzju, separazzjoni legali jew annullament ta' żwieġ mogħtija fi Stat Membru għandha tkun rikonoxxuta fl-Istati Membri l-oħra mingħajr ma tkun meħtieġa ebda proċedura speċjali (ħlief dik stipulata fir-Regolament innifsu).

Kull parti interessata tista' titlob biex id-decizjoni tiġi rikonoxxuta u li r-raġunijiet għal nuqqas ta' rikonoxximent ikunu strettament limitati (pereżempju, ir-rikonoxximent jista' jiġi rrifjutat jekk id-decizjoni tkun kuntrarja għall-

ordni pubbliku).

Talba għal rikonoxximent għandha ssir quddiem l-*High Court* fl-Irlanda ta' Fuq.

Jekk ir-Regolament mhuwiex applikabbli, id-deċiżjoni tista' tiġi koperta mill-Artikolu 46 tal-liġi dwar il-familja tal-1986, li jstipula l-kundizzjonijiet ġenerali għar-rikonoxximent ta' deċiżjonijiet dwar divorzju, separazzjoni legali jew annullament mogħtija barra mill-pajjiż.

Kull talba għar-rikonoxximent ta' deċiżjoni dwar divorzju, separazzjoni jew annullament mogħtija barra mill-pajjiż għandha issir quddiem il-*High Court*. It-talba ssir permezz ta' petizzjoni, li jiġi anness magħha kopja tad-deċiżjoni ta' divorzju, separazzjoni jew annullament.

15 F'liema qorti għandi nirrikorri biex nopponi għar-rikonoxximent ta' deċiżjoni dwar divorzju/separazzjoni ġudizzjarja/annullament taż-żwieġ mogħtija minn qorti ta' Stat Membru ieħor? Liema proċedura tapplika f'dawn il-każijiet?

Billi l-*High Court* tittratta r-rikonoxximent ta' divorzju, separazzjoni jew annullament (kemm skont ir-Regolament u l-liġi tal-familja tal-1986), kull oġġezzjoni għall-proposta ta' rikonoxximent tiġi ttrattata wkoll f'dik il-qorti. Ir-raġunijiet għan-nuqqas ta' rikonoxximent huma stabbiliti fl-Artikolu 15 tar-Regolament u fl-Artikolu 51 tal-liġi tal-familja tal-1986.

16 Liema liġi tad-divorzju tiġi applikata mill-qorti fil-proċeduri ta' divorzju bejn konjuġi li ma jgħixux f'dan l-Istat Membru jew li huma ta' nazzjonalitajiet differenti?

Jekk il-qorti fl-Irlanda ta' Fuq tiddeċiedi li għandha ġurisdizzjoni sabiex tittratta divorzju, separazzjoni jew annullament, hija tapplika l-liġi tal-Irlanda ta' Fuq.

Il-qorti fl-Irlanda ta' Fuq ikollha ġurisdizzjoni li tittratta divorzju jew separazzjoni legali (anki jekk iż-żwieġ sar barra mill-pajjiż) jekk -

- il-qorti għandha ġurisdizzjoni skont ir-Regolament; jew
- l-ebda qorti ta' Stat kontraenti (jiġifieri Stat li kien parti oriġinali għar-regolament jew Stat li minn dak iż-żmien adottah) ma jkollha ġurisdizzjoni skont ir-regolament u waħda mill-partijiet fiż-żwieġ tkun domiciljata fl-Irlanda ta' Fuq meta jkunu bdew il-proċeduri.

Il-qorti fl-Irlanda ta' Fuq ikollha ġurisdizzjoni li tittratta proċeduri għall-annullament ta' żwieġ (anki jekk iż-żwieġ sar barra mill-pajjiż), jekk -

- il-qorti għandha ġurisdizzjoni skont ir-regolament; jew
- l-ebda qorti ta' Stat Kontraenti ma għandha ġurisdizzjoni skont ir-regolament u waħda mill-partijiet fiż-żwieġ -
- hija domiciljata fl-Irlanda ta' Fuq fid-data ta' bidu tal-proċeduri; jew
- tkun mietet qabel dik id-data u kienet jew iddomiciljata fl-Irlanda ta' Fuq meta mietet jew kienet residenti abitwali fl-Irlanda ta' Fuq matul il-perjodu ta' sena li jippreċedi d-data tal-mewt tagħha.

Ħoloq relatati

[Servizz Ġudizzjarju tal-Irlanda ta' Fuq](#)

- Għal aktar informazzjoni dwar l-għajnuna legali, ikkonsulta s-sit web [tad-Dipartiment tal-Għajnuna Legali tal-Irlanda ta' Fuq](#).
- Għal aktar informazzjoni dwar il-medjazzjoni, ikkonsulta s-siti web [Relate NI](#) u [UK College of Family Mediators](#).

Din il-paġna web hija parti minn [L-Ewropa Tiegħek](#).

Nilqgħu l-[feedback](#) tiegħek dwar l-utilità tal-informazzjoni pprovduta.

L-aħħar aġġornament: 18/12/2020

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali ta' din il-paġna tinżamm mill-punt ta' kuntatt tan-NĠE rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. La l-NĠE u lanqas il-Kummissjoni Ewropea ma jaċċettaw ebda responsabbiltà fir-rigward ta' kwalunkwe informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.